

**ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

Факультет педагогіки та психології

Кафедра педагогіки дошкільної та початкової освіти

Навчальна практика «Перші дні дитини в школі»

СИЛАБУС

2019 – 2020 навчальний рік.

Силабус з навчальної практики «Перші дні дитини в школі» для студентів, що навчаються за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальністю 012 Дошкільна освіта, освітньо-професійною програмою Дошкільна освіта та Початкова освіта (освітній рівень «магістр»).

Силабус розглянутий на засіданні кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти.

Протокол від «29» серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри _____ (О. С. Радул)

Розробник: викладач кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти

Андросова Наталя Миколаївна

Ел. адреса: nandrosovann@ukr.net

Інша контактна інформація:

Кафедра педагогіки дошкільної та початкової освіти знаходиться в 46 аудиторії корпусу № 1.

2. Опис навчальної дисципліни

Назва дисципліни:	Навчальна практика «Перші дні дитини в школі»
Спеціальність:	012 Дошкільна освіта
Освітньо-професійна програма:	Дошкільна освіта та Початкова освіта
Рівень вищої освіти:	Другий магістерський
Форма навчання:	Денна/заочна
Курс:	2
Семестр:	3

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Тип дисципліни	Нормативна
Кількість кредитів –	1,8
Блоків (модулів) –	2
Загальна кількість годин –	54 год.
Тижневих годин для денної форми навчання:	0 год.
Лекції	0 год.
Практичні, семінарські	0 год.
Лабораторні	0 год.
Самостійна робота	
Індивідуальне науково-дослідне завдання (есе, аналітичний звіт, тези тощо)	0 год.
Вид підсумкового контролю:	Диференційований залік
Сторінка дисципліни на сайті університету	–
Зв'язок з іншими дисциплінами.	Педагогіка, психологія

3-4. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомити з особливостями організації освітнього процесу протягом першого тижня перебування учнів перших класів у школі; набути досвіду усвідомлення специфіки педагогічної професії вчителя початкової школи.

Завдання ..

1. Ознайомлення з оформленням класної кімнати за вимогами НУШ (нової української школи).
2. Знайомство з посадовими обов'язками вчителя початкових класів у загальноосвітньому закладі.
3. Знайомство з контингентом учнів та способами їхнього згуртування.
4. Знайомство зі змістом і сферами професійної діяльності вчителя початкових класів та вихователя групи продовженого дня.
5. Знайомство з документацією, яку оформляє та веде вчитель початкових класів у період першого тижня та надалі.
6. Розвиток аналітичних і комунікативних умінь і навичок.
7. Виявлення рівня адаптації дитини до школи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- вимоги до оформлення класної кімнати за вимогами НУШ (нової української школи);
- посадові обов'язки вчителя початкових класів у загальноосвітньому закладі;
- зміст і сфери професійної діяльності вчителя початкових класів та вихователя групи продовженого дня;
- особливості ведення документації, яку оформляє та веде вчитель початкових класів у період першого тижня та надалі;

вміти:

- виявляти рівень адаптації дитини до школи;
- організувати знайомство з контингентом учнів та способи їх згуртування;
- аналізувати освітні програми;
- виокремлювати випадки вдалого й невдалого педагогічного спілкування з учнями та батьками першокласників;
- аналізувати реалізації особливостей формування знань, умінь, навичок та ціннісних ставлень першокласників в освітній діяльності;

сформовані/закріплені компетентності: загально-навчальна, інформаційно-аналітична, дослідницько-праксеологічна, комунікативна, громадянська, етична, міжособистісної взаємодії, адаптивна, здоров'язбережувальна, інформаційно-комунікаційна, диференціально-психологічна, соціально-психологічна, аутопсихологічна, виховна, інтерактивна, технічна, предметно-змістова.

5. Зміст дисципліни. Календарно-тематичний план.

1-ий тиждень – перебування у закладі освіти для безпосереднього спостереження за освітнім процесом і аналізом змісту діяльності вчителя першого класу, заповнення відповідних розділів щоденника:

1. Щоденник проходження практики (окремий зошит на 18сторінок)

Зразок оформлення:

Титульна сторінка:

Щоденник
з педагогічної практики
«Перші дні дитини в школі»
студента(ки) _____ групи
факультету педагогіки та психології
Центральноукраїнського державного
педагогічного університету
імені Володимира Винниченка

(Прізвище, ім'я, по батькові)

Друга сторінка:

Строк практики: з _____ до _____ 20__ року

Школа № _____

Клас _____ 1 А(Б,...)

Директор школи _____

Заступник директора _____

Вчитель _____

Вихователь групи продовженого дня _____

Третя сторінка:

Список учнів класу.

Четверта сторінка:

1. Розклад дзвінків школи.
2. Розклад уроків класу (на перший тиждень або постійний).

Наступні сторінки розподіляються на розділи:

2. Фотографії уроків з аналізом: 2 уроки математики, 2 уроки навчання грамоти, 1 урок фізичного виховання, 1 – музики, 1 – малювання, 1 – праці, 1 – «Я досліджую світ» або по одному уроку, що є за розкладом.

Аналізуються такі аспекти в 1(на вибір) конспекті уроку (письмово):

1. Який тип уроку за структурою?

2. Які методи навчання використав учитель? У чому їх доцільність? (Навести приклади.)
3. На якому етапі уроку та шляхом яких завдань учитель досягнув усіх складових мети уроку? (Детально описати.)
4. Які особливості засвоєння учнями першого класу навчального матеріалу? (Див. статтю Марини Пристінської)
5. Наскільки ефективно вчитель залучав дітей до активного мислення?(Навести приклади.)
6. Як розвивав пізнавальні процеси учнів першого класу: сприймання, увагу, пам'ять, уяву? (Навести приклади.)
7. Які педагогічні способи й методичні прийоми використав учитель для формування в першокласників пізнавальних інтересів і мотивів? (Навести приклади.)
8. Яким чином забезпечувалися позитивні емоції для формування інтересу дітей до навчання? (Навести приклади.)
9. Як емоційність уроку впливала на працездатність першокласників? (Порівняйте уроки з різних предметів.)
10. Які способи й прийоми виховного впливу на учнів використовував учитель початкових класів? На формування яких особистісних якостей молодших школярів вони були спрямовані?
11. Якими способами вчитель виявляв рівень готовності учнів до навчання з різних предметів? (Наведіть приклади.)

3. Документація (особливості оформлення, ведення, звітності, конфіденційності):

- ведення та зміст класного журналу (короткий опис з прикладами);
- заповнення особової справи учня (короткий опис з прикладами);
- складання планів навчальної та виховної роботи на семестр (короткий опис з прикладами) *(можна ознайомитися класними журналами минулих років)*;
- складання щоденних конспектів уроків (приклад 1 конспекту вчителя за вибором студента).

4. Організація ігрової діяльності:

- приклади ігрових моментів на уроках, застосованих учителем (коротке обґрунтування значення використаної гри чи ігрового моменту та аналіз доречності та ефективності застосування);
- приклади ігрових прийомів чи ігор, проведених студентом на уроці чи перерві (короткий аналіз проведення: що вдалось; яких помилок припустились; які рекомендації на майбутнє тощо).

5. Робота з батьками:

- щоденне фіксування роботи вчителя з батьками (за таблицею №1).

Таблиця №1.

Дата	Зміст роботи	Аналіз роботи
01.09.	1. Індивідуальні бесіди з батьками Іванової М., Жукова С. 2. Загальне оголошення батькам про розклад	

	уроків на 2 вересня, про тривалість уроків, про форму одягу ...	
02.09		
03.09.		
04.09		
07.09		

6. Робота вчителя з формування дитячого колективу (за таблицею №2).

Таблиця № 2.

Дата	Зміст роботи	Аналіз роботи
01.09.	<ol style="list-style-type: none"> 1. На першому уроці вчитель називає всіх учнів родиною і пояснює правила поведінки в родині. 2. На перерві просить триматися біля свого сусіда та грає з дітьми в струмочок, зберігаючи пари. 	<p>Діти уважно слухають і повторюють за вчителем імена «родичів», що згуртовує.</p> <p>Це сприяє кращому запам'ятовуванню учнями своїх однокласників, гра ефективна для позитивного емоційного настрою.</p>
02.09		
03.09.		
04.09		
07.09		

7. Формування в учнів загальнонавчальних умінь та навичок (дивись програмові вимоги та державний стандарт).

Таблиця 3.

Дата	Зміст роботи	Вимоги згідно програми	Аналіз роботи (доцільність, ефективність, якість)
01.09.	<p><u>На уроці навчання грамоти:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Слухайте уважно, щоб потім дати правильну відповідь на запитання.» 2. З кожним разом учитель збільшує час розповіді. 		

	3. «Дай повну відповідь на запитання.» <u>На уроці математики:</u> 1. ... 2. ...		
02.09	<u>На уроці фіз.виховання:</u> 1. ...		
03.09.			
04.09			

8. Формування в учнів загальнопізнавальних умінь та навичок (мати зміст програмових вимог даного типу, навести приклади й детально проаналізувати відповідно до уроків). За таблицею № 3.

9. Формування в учнів контрольних-оцінних умінь та навичок (мати зміст програмових вимог даного типу, навести приклади й детально проаналізувати відповідно до уроків). За таблицею № 3.

10. Формування в учнів організаційних умінь і навичок (мати зміст програмових вимог даного типу, навести приклади й детально проаналізувати відповідно до уроків). За таблицею № 3.

11. Організація групи продовженого дня (яку інформацію доводить до відома батьків учитель, які документи збираються вчителем, вихователем).

12. Впровадження Концепції «Нова українська школа (НУШ)»

- Як оформлені осередки у класній кімнаті?
- Яке дидактичне обладнання отримує?
- Вчитель першого класу для організації освітньої діяльності від держави?
- За якою програмою працює вчитель: автори програми, її особливості, комерційна чи державна?
- Скільки дітей у класі?
- Як організовується проведення ранкових зустрічей?
- Яке ставлення вчителя щодо впровадження новітньої програми? (позитивне чи негативне з наведенням аргументів)?
- Чи є інклюзія у класі і як організоване навчання таких учнів?

13. Адаптація дитини протягом тижня (на вибір двох дітей з різним станом адаптації. Див. статтю Олександра Кочерги).

- Як пройшов тиждень занять з першокласниками (аналіз щоденний).
- Як виявляють діти на уроках і перервах організованість та дисциплінованість?
- З якими правилами й нормами шкільного життя ознайомив дітей учитель?

- Як швидко вчитель налагодив контакт з дітьми? Яким способом він досягнув контакту?
- Чи вдалося вчителю в перший та інші дні навчання створити емоційно позитивне ставлення дітей до навчальної діяльності? Яким чином він досягнув цього?
- У чому полягають складнощі адаптації дітей до школи?
- Надайте рекомендації батькам щодо адаптації дітей до школи?

ДОДАТКИ(можна ксерокопію):

- повний конспект першого загальнодержавного уроку;
- повний сценарій свята «Першого дзвоника».

2 тиждень – оформлення документації та виконання творчих завдань.

Аналізуються такі види роботи:

1. Знайомство з діяльністю вчителя початкової школи у перший тиждень перебування дитини у школі (1-ий рік навчання дитини).
2. Знайомство з видами документації вчителя першого класу (часткове оформлення за згодою вчителя).
3. Організація та проведення ігрової діяльності з учнями першого класу (*на уроках* - за згодою вчителя та *перервах* – обов'язково).
4. Спостереження за організацією першого дня занять (свято «Першого дзвоника», перший урок) з наступним його аналізом з погляду виховного ефекту та адаптації першокласників).
5. Спостереження протягом першого тижня всіх уроків у першому класі під кутом зору особливостей діяльності вчителя з формування загальнонавчальних умінь та навичок (компетентностей) (відповідно до програмових вимог та державного стандарту).
6. Ознайомлення з порядком комплектації групи продовженого дня.
7. Впровадження Концепції НУШ у початковій школі.

6. Література для вивчення дисципліни.

1. **Алексюк А. М.** Загальні методи навчання в школі / Анатолій Миколайович Алексюк. – К.: Радян. шк., 1981. – 206 с.
2. **Ананьев Б. Г.** Подготовительный период в первом классе и формирование готовности детей к обучению. /Б. Г. Ананьев, А. И. Сорокина. – М.: АПН РСФСР, 1955. – 47 с.

3. Кочерга Олександр. Перший клас – синдром радості чи суму? (психофізіологічний погляд). // Початкова освіта. – № 7 (751) – квітень 2015. – С. 4 – 16.
4. Наказ МОН від 23.03.2018 № 283 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації освітнього простору Нової української школи»
5. Нова українська школа [Електронний ресурс] // Матеріали МОН України. – Режим доступу до ст.: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
7. Система виховання у початковій школі (за Національною програмою виховання учнів 1-12 класів МОН України) / Упор. А. В. Лихова. – Х.: Основа, 2010. – 373 с.
8. Пристінська Марина. Індивідуальні психофізіологічні особливості школярів. // Початкова освіта. – № 3 (723) – лютий 2014. – С. 4-10.
9. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям. Сто порад учителям. Проблеми виховання всебічно розвинутої особистості. Як виховати справжнього громадянина. // Вибрані твори: В 5-ти т. – Т.3, Т.2, Т.1, Т.2.
10. Сухомлинський В. О. Батьківська педагогіка / В. О. Сухомлинський; підгот. до вид. текст, вступ. ст. В. Ф. Шморгун. – К. : Радянська школа, 1978. – 263 с.

7. Політика виставлення балів. Вимоги викладача

Враховуються бали набрані за кожен вид завдань, підготовка та презентація отриманого досвіду, аналіз адаптації дітей до умов навчання у школі, ведення та вчасність подання документації, активність під час обговорення результатів практики на підсумковій конференції.

Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни **«навчальна практика «Перші дні дитини в школі»**, є сумою балів за виконання практичних завдань та самостійну роботу плюс бали, отримані за творчий підхід до висвітлення результатів практики у науковій пресі. Впродовж періоду практики студент за виконання завдань отримує – 60 балів і 40 – балів за презентацію та тези чи статтю.

Студент повинен підготувати під час практики низку матеріалів.

Блок 1. Передбачає оформлення документації – *щоденника*.

Блок 2. Передбачає підготовку такого відеоконтенту: *відеопрезентація*, фільм, есе, альманах, відеогазета тощо або театралізація, інсценізація, віршована чи прозова презентація й аналіз отриманого досвіду; оформлення й підготовка публікації тез/статті для участі в студентській інтернет-конференції чи опублікування матеріалів у педагогічній пресі.

8. Підсумковий контроль

За результатами проходження практики:

- проводиться **підсумкова конференція**;
- виставляється **диференційований залік**.

Розподіл балів:

0 – 50 балів: наявність та якісне виконання всіх завдань практики, охайність оформлення записів, повнота розділів, глибина аналізу розділів таблиць, уроку та адаптації дітей;

0 – 10 балів: вчасне подання документації;

0 – 30 балів: творчість та креативність розробки й презентації результатів проходження практики під час конференції (про кожен загальноосвітній навчально-виховний заклад окремо; *бажано розкрити цікаві факти – як позитивні, кумедні, так і складні педагогічні та психологічні моменти, які спостерігали під час проходження практики*).

0 – 10 балів: написання тез чи статті на тему співставлення спадщини В. О. Сухомлинського чи інших видатних педагогів та отриманого досвіду роботи з першокласниками для участі у конференції.